

Március 18-án nyílik A fáraók után című kopt kiállítás a Szépművészeti Múzeumban

Kicsomagolták az egyiptomi kincseket

A budapesti Szépművészeti Múzeumba tegnap érkeztek meg Egyiptomból a tíz nap múlva nyíló A fáraók után – A kopt művészet kincsei Egyiptomból című kiállítás utolsó tárgyai. A kairói Kopt Múzeumból, valamint az alexandriai Görög-Római Múzeumból és az Alexandriai

Nemzeti Múzeumból kedd éjjel érkezett darabokat Bozóki András kulturális miniszter mutatta be a sajtónak. A kiállítás 139 műtárgya – melyeket magyar közgyűjteményekből további 76-tal egészítenek ki – a kopt művészet fél évezredét fogja át.

Március 18-án a Budapesti Tavaszi Fesztivál nyitóeseménye lesz a kopt művészet évszázadait bemutató kiállítás. Ezúttal – az egyiptomi fél kérésére – nem kormánygarancia áll jót a leginkább az időszámításunk utáni első öt évszázadból származó műkincsekért. A sok esetben még Egyiptomban sem bemutatott tárgyak biztosítási értéke 21 millió dollár. A kiállítás összességében 200 millió forintba került, melyet a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma biztosított. Az összeg fedezte a tárgykölcsönzés, a biztosítás – 42 ezer dollár – és a kiállítás megszervezésének egyéb költségeit. Baán László, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója lapunk kérdésére elmondta, elégedett lenne, ha a május 18-ig nyitva tartó kiállítás 50-100 ezer látogatót vonzana. Egyelőre nem terveznek meghosszabbított nyitvatartási időt és elővételi jegyárulást. Am ha a látogatószám indokolja, lerövidítik a várakozási időt, például új pénztárak megnyitásával. A teljes árú jegy 1000 forintba fog kerülni, a diák- és egyéb kedvezményes belépőkért 500 forintot kell majd fizetni. Baán László hozzátette, a tárlathoz kapcsolódó shopot is nyitnak, ahol műtárgymásolatokat, képeslapokat és egyéb, színvonalas emléktárgyakat lehet majd vásárolni. Itt lehet hozzájutni a tárlat katalógusaihoz is. Török László, a kiállítás kurátora elmondta, egy magyar nyelvű és egy bővebb, angol

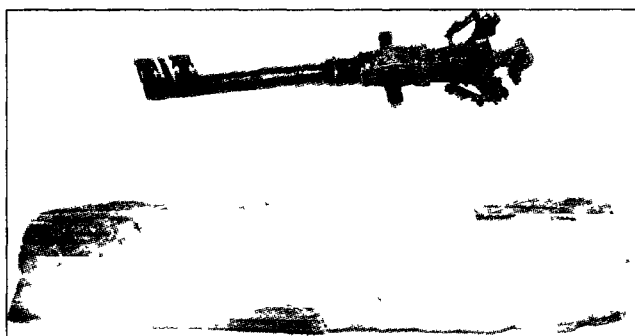
nyelvű változat is készül, mely a kopt művészet iránti utóbbi években megnövekedett nemzetközi érdeklődést hivatott kielégíteni. Az Ókor című folyóirat legutóbbi száma a kiállításhoz kapcsolódik.

A fáraók korának művészete jól ismert mindenki előtt, ám más a helyzet Egyiptomnak a Nagy Sándor hódítását követő évszázadaival. Az egyiptomi hellenisztikus, római kori és késő antik művészet csak kevesek számára ismert, társadalmi összefüggései, legfontosabb korszakai, viszonya a földközi-tengeri térség egykorú régióinak művészetéhez egészében véve máig homályban maradt. Épp ezért lehet tudományos szenzáció a Szépművészeti Múzeum tárlata, melynek tudományos koncepcióját Torok László professzor, a késő antik Egyiptom világszerte számon tartott kutatója, a Norvég Tudományos Akadémia tagja dolgozta ki. A kairói Kopt Múzeumból, valamint az alexandriai Görög-Római Múzeumból és az Alexandriai Nemzeti Múzeumból érkező mintegy százharminc tárgyat tartalmazó együttest a budapesti Szépművészeti Múzeum és az Iparművészeti Múzeum kopt anyagából választott további darabok egészítik ki. A kiállítást többéves, széles körű művészettörténeti kutatómunka előzte meg: a bemutatott tárgyakat szilárd időrendi és stíluskritikai keretek közé kellett illeszteni. A történeti áttekintés igényén túl azonban a kiállított tárgyak kiválogatásának volt egy másik fontos szempontja is. A szervezők főműveket akarnak bemutatni, amelyek megvilágítják a művészeti stílus változásait.

Hamvay Péter

A KIÁLLÍTÁS három nagy, összefüggő egységből áll. Az első egység 2-4. századi alakos sírsztéléket, építészeti faragványokat, textileket, figurális csontfaragványokat és díszes agyagedényeket tartalmaz. E tárgyak egy része a hagyományos egyiptomi ábrázolásmód és stílus továbbélését illusztrálja, más darabok az alexandriai görög típusok és formák folyamatosságát igazolják, továbbiak pedig a római művészet nagy nyugati és keleti központjainak hatását tanúsítják. A második rész 4-6. századi műveket mutat be, ahol kőből, fából, csontból készült figurális és ornamentális faragványok, festett famennyezet-törödékek, bronzedények és remekművű szövetek láthatók. Fogalmat alkothatunk azokról a politikai, vallási, erkölcsi ideálokról, amelyek a kor klasszikus műveltségű egyiptomi patríciusainak önképét meghatározták. A harmadik nagy egység az egyiptomi keresztény művészet kialakulását és 5-8. századi korszakát mutatja be. A templomok és kolostorok művészetét

oszlopfők és falfestménytörödékek képviselik (a szakkarai Jeremiás-kolostorból), továbbá figurális kőfaragványok a bawti Apolló-kolostorból. A kiállítás egyik szenzációja egy mostanáig szinte ismeretlen, egyedülálló értékű, két oldalán festett, kormeneten használt 6. századi ikon

Kr. u. 500 k. a Sohagi Fehér Kolostor kulcsa és Kr. u. 600 k. Nílusi tájat ábrázoló dombormű